

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

I:4

2012-06-20

S2009/4860/FS

S2010/4321/FS

S2011/5840/FS

S2012/4528/FS (delvis)

Statens folkhälsoinstitut
106 30 Stockholm

Uppdrag att ta fram förslag på ett nationellt strategidokument för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Regeringens beslut

Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet (SMI) och Statens folkhälsoinstitut (FHI) får i uppdrag att ta fram förslag på ett nationellt strategidokument för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Socialstyrelsen ska vara huvudansvarig för uppdraget. Arbetet ska särskilt inriktas på att stärka det förebyggande arbetet mot oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar.

Uppdragets genomförande ska även ske i samråd med berörda myndigheter och organisationer som t.ex. Skolverket, Ungdomsstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting. Genomförandet av uppdraget ska dessutom ske i nära samråd med Socialdepartementet.

Myndigheterna tilldelas följande belopp för genomförandet av detta uppdrag: Socialstyrelsen 500 000 kronor, SMI 350 000 kronor och FHI 200 000 kronor. Finansiering sker inom ramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa. Medlen utbetalas av Kammarkollegiet under 2012 till Socialstyrelsen, SMI och FHI engångsvis efter rekvisition. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarie-nummer som detta beslut har och ska ske senast den 1 september 2012. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2013.

Myndigheterna ska senast den 30 november 2012 inkomma med en gemensam plan för uppdragets genomförande till Regeringskansliet (Socialdepartementet). I planen ska de bl.a. förtydliga hur ansvaret bör fördelas samt ge förslag på budget för hela perioden. En lägesrapport ska

sedan lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 september 2013 och uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 september 2014. Rapporter och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Insatserna på området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) bör utgå från det folkhälsopolitiska målet att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Det är viktigt att motarbeta ojämlikheter i hälsa som bottnar i kön, klasstillhörighet, etnisk eller kulturell bakgrund, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder. Det handlar om att förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar, förebygga sexuellt våld samt att främja rättigheten att bestämma över sin egen kropp. SRHR-arbetet kräver insatser på flera samhällsnivåer och från olika aktörer inom de offentliga, privata och ideella sektorerna. Grunden utgörs dock av de insatser som vidtas i kommuner och landsting. Statens roll handlar delvis om att verka för en förstärkt samverkan av de insatser som vidtas på olika nivåer samt bidra med stöd till landstingens och kommunernas utvecklingsarbete. Flera statliga aktörer är involverade i det här arbetet och i dagsläget har Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet (SMI) och Statens folkhälsoinstitut (FHI), genom vad som följer av lag eller förordning, uppgifter inom det aktuella området. Det är angeläget att dessa myndigheter samarbetar, samordnar och vidareutvecklar sitt arbete för att förbättra det förebyggande arbetet och därmed befolkningens sexuella och reproduktiva hälsa.

Regeringen anser att arbetet på SRHR-området behöver främjas och vidareutvecklas. Socialstyrelsen, FHI och SMI får därför i uppdrag att ta fram ett underlag för framtagande av ett strategidokument på området. Arbetet ska särskilt inriktas på att stärka det förebyggande arbetet mot oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar. En viktig del i arbetet är att tydliggöra hur man når ut och sprider kunskap och information till viktiga målgrupper, t.ex. ungdomar.

I dag saknas det en tydlig ansvarsfördelning mellan myndigheter, landsting och kommuner, samt i tillämpliga fall, enskilda t.ex. i form av organisationer eller näringsidkare. Ansvarsfördelningen behöver renodlas och förtydligas. Socialstyrelsen, FHI och SMI behöver således identifiera formerna för det förebyggande arbetet på olika nivåer, vilka aktörer som finns och vilka roller och ansvar de har samt redogöra för vilka redskap som är möjliga att använda. Ansvarsförhållandet mellan olika myndigheter behöver särskilt förtydligas men också deras ansvar i förhållande

till kommuner och landsting. Det ska även tydliggöras och exemplifieras hur olika aktörer kan samverka inom området.

I uppdraget ingår det att samla exempel på hur kommuner och landsting arbetar på SRHR-området. Strategidokumentet ska innehålla förslag på hur huvudmännen ska kunna utveckla och förbättra sina verksamheter. Förslagen ska utgå från det utvecklingsarbete som redan pågår i kommuner och landsting.

Socialstyrelsen, FHI och SMI ska dessutom se över hur kunskapsstyrningen på området kan förstärkas och utvecklas. Valfungerande kunskapsstyrning kan leda till ökad effektivitet och underlätta prioriteringar i verksamheterna. Det är viktigt att myndigheterna i sin kunskapsstyrning drar nytta av den kompetens och det engagemang som finns och kan vidareutvecklas hos de berörda. Arbetet med kunskapsstyrning på området ska därför tydliggöras och utvecklas i och med det här uppdraget.

Sedan 2006 finns en nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar. Inom ramen för denna strategi finns också en vägledande nationell handlingsplan för klamydiaprevention, Nationell handlingsplan för klamydiaprevention 2009–2014. Båda dessa dokument ska utgöra en grund i utformandet av strategidokumentet.

Kostnaderna för att genomföra det samlade uppdraget beräknas för 2013 uppgå till 1 800 000 kronor och för 2014 till 1 300 000 kronor. Den närmare regleringen av medlen för 2013 och 2014 kommer att ske i samband med regleringsbrev för respektive år, under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Sara Johansson

Likalydande till
Socialstyrelsen
Smittskyddsinstitutet

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/Ba
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Skolverket
Ungdomsstyrelsen
RFSU
Sveriges Kommuner och Landsting